

APETRA nv van publiek recht met sociaal oogmerk

Uitvoering van de opdrachten van openbare dienst in 2020

Als lidstaat van de Europese Unie en van het Internationaal Energie-Agentschap (IEA) moet België verplicht een minimumvoorraad ruwe aardolie of aardolieproducten aanhouden. Deze strategische stocks zullen worden ingezet om de markttekorten op te vangen bij een nationale of internationale crisis. De nv van publiek recht met sociaal oogmerk APETRA staat in voor het aanhouden van deze minimumvoorraad.

Volgens de Europese richtlijn 2009/119/EG en de overeenkomstige Belgische wetgeving wordt de voorraadplicht aan ruwe aardolie en aardolieproducten berekend op basis van de netto-invoer van die producten in het vorige jaar. De voorraadplicht bedraagt concreet 90 dagen van de netto-invoer (dit is een kwart van de netto-invoer van het vorige jaar).

APETRA besliste om vanaf het voorraadjaar 2020 een veilige of behoedzame eigen voorraad van 3.700.000 ton ruwe aardolie-equivalent (rae) na te streven.

Zoals vooropgesteld in de ondernemingsplannen 2020 voldoet APETRA eind 2020 volledig aan de haar opgelegde voorraadplicht. De strategische voorraad bedraagt 3.803.942 ton rae of 91 dagen netto-invoer. APETRA houdt in 2020 haar eigen voorraad stabiel. APETRA verkoopt en koopt wel product ingevolge aflopende opslagcontracten die ze door nieuwe invulde. Hierin houdt ze rekening met een streven naar productdiversificatie waarbij ze een deel van de voorraad diesel wil vervangen door een bijkomende voorraad benzine en iets meer kerosine. Daarnaast koopt APETRA tickets (aankooprechten) benzine. Ze verkoopt tickets op de eigen voorraad tot net boven de 90-dagenvoorraad. APETRA verkoopt tickets op voornamelijk ruwe aardolie en diesel. Europa laat toe dat de voorraad die zich aan het begin van de *Rotterdam-Antwerp Pipeline* (RAPL-pijpleiding) bevindt en voor België is bestemd, ook als veiligheidsvoorraad wordt aangemerkt. Niettegenstaande APETRA hiervan geen eigenaar is noch er een aankooprecht op heeft, beschikt België hierdoor wel over een EU-veiligheidsvoorraad van 104 dagen.

Het initiële beheerscontract van APETRA met de Belgische Staat werd in 2012 verlengd totdat een nieuw in werking zal treden. De huidige minister van Energie bereidt momenteel een tweede beheerscontract voor. In juli 2021 bezorgde APETRA de minister hiervoor een voorstel.

APETRA krijgt voor de financiering van haar activiteiten een bijdrage op de aardolieproducten die de aardoliemaatschappijen in België in verbruik stellen. De hoogte van de APETRA-bijdrage hangt voornamelijk af van de evolutie van de aardolieprijzen. Ingevolge de coronapandemie daalden in 2020 de aardolieprijzen en het verbruik van aardolie in België fors. De federale regering besliste om uit voorzichtigheid een minimale APETRA-bijdrage of *floor* in te voeren. Een dergelijke minimumbijdrage moet een minimum aan inkomsten voor APETRA waarborgen en zal hierdoor bijdragen tot de realisatie van een minimaal ESR-resultaat (Europees Stelsel van Rekeningen).

Of APETRA haar leningen kan terugbetalen, hangt sterk af van de evolutie van de olieprijs en het verbruik van aardolie. Lagere olieprijs leiden tot een lagere APETRA-bijdrage, een lagere cashflow en

zo tot een lagere afloscapaciteit. De minimale APETRA-bijdrage beperkt weliswaar dit risico. APETRA wijst erop dat het verbruik van aardolieproducten kan dalen naar aanleiding van de recente beleidsdoelstellingen op het vlak van energietransitie. Ten slotte zal de terugbetaling van de leningen ook afhangen van de aan te houden eigen voorraad en opslagcapaciteit. Voor de herfinanciering van de leningen kan APETRA weliswaar een beroep doen op het Federaal Agentschap van de Schuld.

De Algemene Directie Energie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie analyseerde de hoeveelheden aardolieproducten die in België in 2020 in verbruik werden gesteld. Uit haar analyse bleek dat het risico dat de bijdragen die aan APETRA worden gestort onvolledig waren, beperkt was.

De marktolieprijzen daalden ten opzichte van het einde van 2019 waardoor APETRA op 31 december 2020 de afwaardering op de voorraden moest verhogen met 615,4 miljoen euro. Daardoor realiseert ze een boekhoudkundig verlies van 609,8 miljoen euro. Haar ESR-resultaat 2020 – dat onder meer geen rekening houdt met de afwaardering van de voorraad – bedraagt 16,7 miljoen euro.

De AD Energie en APETRA werkten in 2020 verder aan een crisisdraaiboek. De AD Energie stelde in 2020 het internationaal luik van het crisisdraaiboek op punt. Het Rekenhof dringt er bij de beleidsverantwoordelijken op aan het nationale luik van het crisisdraaiboek en meer algemeen de actualisering van het oliecrisisbeleid zo vlug mogelijk af te ronden.

Het College van Commissarissen heeft een verklaring zonder voorbehoud opgesteld over de jaarrekening 2020 van APETRA.

De wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat (waaronder APETRA valt sinds 1 januari 2019) stelt APETRA gelijk aan een administratieve openbare instelling met beheersautonomie (AOI-BA). Daardoor moet ze ook jaarlijks een begroting en een algemene rekening opmaken.